

KUSTBON

== Tidning för svenskarna i Estland ==

Arg. II.

Lördagen den 20 december 1919.

Nº 31, 32.

Redaktionens adress: Reval, Riddaregatan 3.

God Jul!

Glädjens högtid julan är inne. Aterigen har den besökt våra bygder, fast den också iår, den sjetta gången redan, mötts av krigsrustning och vapenbrak. Men trots krig och strid förkunnar den som vanligt „stor glädje“ samt hälsar „frid på jorden“. Ung och gammal gripes av julens högtidliga stämning och gammal glädes med ung. Även krigsmannen torde nog då också, även han, under några ögonblick njuta av sälla barndomsminnen, som med våld tränga på en. Vi glömma för en kort stund kanondundret och allt vapenbrak samt allt annat slit och släp och jäktande under denna vår oroliga tid samt uppleva i minnet vår barndoms jul. De kära minnena: „julbosset“ (julhalmen), julgalten, julgässen, juljusen m. m., m. m. — Och så julottan, då man tidigt på morgonen for eller gick till det av ljus upptända templet — såsom ännu idag — „Var hälsad, sköna morgostund“!

— Fridsfursten har kommit. Han bjuder oss den sanna sällheten och lyckan. Han vill liksom låta oss skåda in i rättfärdighetens, fridens rike, där det icke råder kiv, simpel politik och barnsliga partistrider, vilket nu är så vanligt hos oss. Julens Kristus-barn lärde en lära, som icke visste av sådant. I hans rike fick det råda endast endräkt. Detta och mycket annat vill julen giva oss. Vi ha att följa mänsklighetens ideal Kristus. Ja, låt oss söka ledning hos barnet i Betlehems krubba. Där finna vi den sanna julglädjen.

Då vi själva i lugn och ro fira den glada heliga festen, så må vi ej heller glömma våra bröder i löpgravarna, som offra liv och blod för hem och härd. Tänk på dem! Sänd ett julpaket, ett julkort eller offra en slant för sådant ändamål,

som avser att bereda våra tappra krigare en liten julglädjel. Därmed bereder du icke blott dessa dina bröder glädje. Du skall själv skall få erfara en ännu större julglädje.

Vi tillönska alla våra läsare en glad och fridfull Jul!

Julkinken.

Ett runöminne av N. L.

Peter, „gardan“ på Berens, låg sjuk. Några veckor förut hade han med yxan huggit sig i knäet. Det var ett svårt hugg. En dag låg han till sängs. Men när blodflödet stannade och ingen värk kändes, så tyckte han, att det var vekligt att ligga längre. Och så gick han uppe och haltade några dagar, tills sårinflammationen tvang honom tillbaka till sängen igen. Den 60-åriga nordiske resen, som aldrig förr i sitt liv vetat av någon sjukdom, han låg där nu bunden av sina plågor.

På julafton besökte jag honom som vanligt. När jag sedan reste mig upp för att taga avsked, frågade han, om jag inte ville sitta kvar ännu en liten stund och se på, när „kinken“ kom.

Kinken, det är runöbarnens jultomte. Om honom hade jag dagarna före Jul hört så mycket underbart berättas. Och jag blev mycket glad att få göra närmare bekantskap med honom.

Kinkens ankomst föregås av „julgåsans“. Hon kommer till julbastun och är barnens förskräckelse. Ty hon kommer med ris i handen. Och då måste barnen, ett och ett i sänder, läsa upp någon vers ur minnet. Den som stapplar, han får smakariset och hotas med, att kinken blir borta. Men kan men läxan ordentligt, så får man beröm och

Julhälsning till skolbarnen i Aibolands bygder.

Det är jull! En skön och lyftande känsla hos alla barnasjälar, som även sedan gör sig påminnt under livets gång. Men aldrig känner man så starkt och hänryckande som under barnaåren. Den friska, ogrumlade glädjen, som ni erfar, då julafton går in och ljusen tändas, är en skatt dyrbarare än många andra skatter i världen. Jag önskade, att jag kunde hängiva mig så helt som jag gjorde då jag var barn. Med saknad tänker jag på mina barndomsdagar och skulle gärna vilja ha igen dem, emedan jag nu bättre förstår uppskatta det solsken, som kringstrålar barnaåldern. Men eftersom jag inte själv kan få tillbaka det som redan hastat bort, vill jag av allt mitt hjärta önska eder en stark och lyftande glädje, som den korta julkvällen ensam kan beskära ett barnasinne. För oss äldre är det också en tröst att veta eder upplivas av en varm solstråle mitt i vår mörka nordiska vinter, ty osynliga ömma band förena oss alla. Aibolands barn! Mottag en varm julhälsning från eder uppriktige vän.

Jakob Bles.

löfte om, att kinken snart skall komma med sina rara gåvor.

Medan jag satt hos gardan, var husfolket i julbastun. Då de kommo tillbaka skulle kinken snart komma efter med julgåvorna åt de två små sonbarnen, Elisabet och Lihl—Peter, om eljes julgåsan varit nöjd med dem. När dörren öppnades var därför gubbens första fråga, vad julgåsan sagt om barnen. Och Peter berättade med tindrande ögon, att han hade inte alls fått ris, och inte Elisabet heller. De hade kunnat sina värser „duchtit prächtit“.

Och kinken kom också. Med ett långt skägg av blånor och klädd i en vrängd rock trädde han in över den höga tröskeln. Långsamt och högtidligt skred han fram över det grovhyvlade golvet. I ena handen bar han en korg och i den andra en halmkärve.

Med en röst, som liknade åskans mullrande, begärde han först att få höra barnens verser Lihl—Peter deklamerade långsamt och entonigt: „Gud, som haver barnen kär . . .“ Blott en liten skälvning i rösten gav tillkänna stundens allvar. Ögonen sökte under tiden nyfiken korgen, där klapparne lågo.

Sedan kinken förklarar, att han var belåten med de svar han fått, förmanade han barnen att alltid vara flitiga och snälla. Därpå lämnade han dem var sin andel av korgens innehåll.

Själv var jag också mycket nyfiken att få se kinkens gåvor. Där fanns dockor och kakor och ett munspel. Jag var så upptagen att beskåda härligheten, att jag överraskad ryckte till, när Lihl—Peter som en pil for förbi mig i riktning mot dörren, handlöst kastade sig över halmkärven, ryckte den ur kinkens hand och bar den till sin syster, stolt som en kung.

Se, kärven måste man noga akta på. För kinken den med sig ut, då tager han också Julen med sig. Men stannar kärven kvar, så stannar Julen kvar. Halmen skall genast bredas ut över golvet. Där ligger den sedan över de tre stora helgdagarne.

Julklapparne få barnen leka med, så länge halmen ligger på golvet. Natten till fjärdedag Jul medan barnen sova för kinken bort dem igen. Och sedan, när nästa Julafton kommer, äro de lika nya och kära som förr. I många gårdar finnas julgåvor, som flera släktled igenom spritt julglädje bland barnen.

Och gamla Peter, han glömde den aftonen sina plågor. Kanske var det barnbarnens glädje, som tog bort dem för en stund. Eller kanske tänkte han på den tid, då han själv var Lihl—Peter och fick rycka kärven från kinken. Och jag mindes Runebergs ord:

„Gammal tro och gamla seder
höll det hemmet varmt och ungt.
Stilla allvar var hans yta;
såg man i hans blick likväl,
sågs den, som i speglar, bryta
glädjen i hans barnasjäl.“

Barnsöl på Runö.

För „Kustbon“.

Peter och Magdalena Skallus ha fått en liten dotter. Hon har kommit till världen på Runö en solljus och frostkall januaridag, då kanondundret från Heinast skakade fönsterrutorna. Och nu rustas det till barnsöl i Skallusgården. Det brygges och bakas, både surbröd och kakkobröd.

Och på lördagskvällen, innan vi gå i bastun, och skymningen sveper grå kring fönsterna, då

kommer Skallusbonden med två brännvarma kakko-bröd och bjuder pastoratsfolket på bjudning till söndagen. D. v. s. vi bjudas till faddrar, ja alla som äro konfirmerade, utom pastorn, förstås, ty inga andra än faddrarna och de närmaste släktingarna äro bjudna på kristningen.

Det är så kallt i kyrkan nu på vintern, annars skulle lillflickan döpas där. Nu skall det dock bli i hemmet. När vi komma på söndagsmorgonen och gå in i kyrkan, så gå några kvinnor framför oss. „Det var faddrarna“, viskas det bakom mig. „Hur vet man det“, frågar jag häpen. Jo, de äro så „dochtit präcktit“ klädda. De ha sidendukar och gullband kring mössan och blanka satängkjolar.

Efter gudstjänstens slut kommer värden i Skallus fram och erbjuder sitt följskap. När vi komma in i stugan, står redan det långa, smala bordet dukat med vit duk och otända stearinljus, som väl att märka, ej heller tändas någon gång.

Upp vid moderns säng står ett litet bord med dopskålen och två tända ljus. Barnet, som är lindat till händer och fötter, höll jag på att säga, åtminstone ser det ut, som hon hade varken det ena eller det andra, utan bara vore en liten pinne med huvud på, är inlindat i en rödbrokig duk och omvirat med gullband och med silverblommor här och där. „Pastorskan“ skall bära barnet till dopet.

Man stämmer upp en psalm och så blir lillflickan döpt och får korstecknet tecknat över sin panna och sitt bröst. En psalmvers sjunges igen. Sen kommo de manliga faddrarna och lämnade sin faddergåva i pengar samt 5 kop. till prästen. De kvinnliga faddrarna äro icke faddergåveskyldiga, förrän barnet är 3 år, och böra då dessa gåvor bestå av klädersplagg.

Men nu till bords! Mycket mat och mycket mat många gånger är festprogrammet på runö-högtidigheter. Dock måste först de kvinnliga faddrarna plocka av sig lite av sin stass, i synnerhet de blanka kjolana, på det att dessa icke må bli nedsolkade under måltiden. Måltiden består av griskött och gåskött och potatis och „kleinshe“ samt smörgås och öl.

Efter middagens slut och sen bordsbönen läst, sitter man kvar kring bordet och pratar och sjunger. I skymningen får man ett „mellanmål“, bestående av rå salt fisk, smörgås och öl. Anmärkas bör, att vid kristningen sitta kvinnorna med

vid bordet, det är annars endast männen, som sitta vid det.

Och så vid 7—8-tiden på kvällen är matdags igen.

Nu fås också kött och potatis, smörgås och öl, samt „pote“, Runö nationalrätt. Denna vår första bekantskap med „pote“ efterlämnade dock blott en minne, surt, surt!

Och så sjöngs några psalmer och pastorn hål-ler aftonbön. Och så gå vi hem med värk i magen av den myckna maten och det färska brödet. Och en ny liten runömedborgarinna har blivit invigd till sitt arbetsfyllda, strävsamma och förnöjda liv.

Lavendel.

Svenska Estland.

Reval.

Svenskt möte i den nyinrättade svenska klubblokalen.

Lördagen den 12 dec. anordnade S. O. V. i den nyinrättade svenska klubblokalen härstädes ett gemensamt möte för riks- och andra svenskar, vilket var synnerligen vällyckat och stämningsfullt samt omväxlade med musik, sång och deklamation.

Mötet öppnades av vår folkrepresentant herr H. Pöhl, som yttrade följande:

Mina damer och herrar!

I S. O. V.-s namn har jag nöjet att hälsa eder alla hjärtligt välkomma till detta rum!

Dessa lokaler äro avsedda att bliva ett tillfälligt hem för föreningen S. O. V. och med det samma för svenskheten i allmänhet — jag menar svenskheten i Estland.

För familjen och för den enskilda medlemmen, är hemmat av största betydelse. Detta veta vi alla och behöver ej betonas.

Även en förening är i viss mening en familj och dess medlemmar barnen i huset. Ja, även ett folk, som är av samma stam och talar ett och samma språk, är att likna vid en familj. — Svenskarna jorden runt äro en familj.

De politiska gränserna må vara olika, men de få icke vara bestämmande för det nationella livet och kulturella odlingen.

Rikssvenskar, finlandssvenskar och estlandssvenskar hava i kväll stämt möte här.

De ärade läsarne uppmanas härmed att förnya prenumerationen på

„KUSTBON“ för 1920.

Den börjar med nästa år sin 3:dje ärgång och utgives då i större format, men trots det blir priset i Estland Mk. 1: 50, i Sverige Kr. 0: 50 och i Finland Fmk. 1: — månatligen; för 2 månader Mk. 3:—, Kr. 1:—, Fmk. 2:— o. s. v. Prenumerationen sker hos redaktionen, Riddargatan 3, Reval, men i Sverige även hos skriftställare J. Blees, David Bagaresgatan 10, Stockholm, Herr L. Hammargren, Riksbanken, Malmö, Missionsbokhandel, Södra Förstadsgatan 4, Malmö, som mottaga prenumerationsavgifter för vidare befordran.

Om du vill anses som svensk och förbliva svensk samt har vår svenska sak kär, så måste du ovilkorligen nu genast prenumerera på vår intressanta tidning, som står i förbindelse med svenskarna jorden runt. Intressera även din granne för „Kustbon“, ty huru skulle en svensk, han må vara nära eller fjärran, kunna låta bli att läsa Estlandssvenskarnas budbärare!?

Redaktionen.

Det gemensamma målet „svenskhetens bevarande och förkovran“ har fört oss samman, och det är ett syskonband, som håller.

Detta syskonband har bevisat sin styrka, sin hållbarhet, i både onda och goda tider.

Jag tänker här särskilt på våra estlandssvenskar, som i århundraden fått genomkämpa så många hårda och växlande öden. Förtrycket, fattigdomen och andra hinder hava icke kunnat utplåna kärleken till det svenska . . . och i de torftiga svenska hemmen och i de låga hyddorna på Estlands öar och kuster klappa ännu i dag varma svenska hjärtan.

Känslan för Sverige och det svenska har alltid varit varm. Sverige det har betraktats som någonting stort, ideellt ofta dock oåtkomligt, fjärran i Norden (men dock nära i känslan, i sinnet).

Denna nydanigstid ger oss andra möjligheter och yppar nya tillfällen, tillfällen att knyta de kulturella banden fastare.

Jag beder att å Estlandssvenskarnas vägnar särskilt få hälsa rikssvenskarna innerligt välkomna! Våra större bröder, hjärtligt välkomna!

Svenskhetens hårda kulturkamp i Finlands-svenska bygder hava vi följt med största intresse

och med känsla. Låt vara, att svenskheten är stor och stark i Finland, hava dock svenskarna där en viss likhet med oss, Estlandssvenskar. Med synnerlig tacksamhet måste vi erkänna den upmuntran, förståelse och handräckning, som från Svenska Finland kommit oss till del.

Hjärtligt välkomna alla trogna medkämpar för svenskhetens sak i Finland!

Vandrare! Du må vara rikssvensk, finlands-svensk eller estlandssvensk, styr dina steg till S. O. V—s gemensamma hem.

Detta hem är långtifrån fullständigt, — blott en liten början — ett steg framåt mot vårt eget hem — svenskhemmet i Reval.

Talaren avslutade sitt anförande med Berte Gripenbergs hjärtliga strofer:

„Du svenske broder, vad namn du bär,
Må varandra vi handen räcka,
Och det förbund, som vi knyta här
Skall fiendes anfall gäcka
För fädrens ära, och språk och sed
Låt oss kämpa trogna till döden
I täta, fasta, orubbliga led,
Som ej brytas av hårda äden.“

Sedan „Du gamla, du fria“ avsjungits, anförde kyrkoherde N. Linderstam bl. a. nedanstående

Redan tidigt ha hit i österled förfädren dragit,
brutit sin sved och röjt mark och vittjat skogar-
nas giller.
Aibolands öar ha då hört nordiskt tungomål talas,
Granar och furor ha sviktat och fallit för nord-
mannens yxa,
släpats på seniga skuldror och fogats till visthus
och pörten,
jorden har känt, hur den starka plogen har ristat
djupa
fårar i ryggen och givit skatt åt sin nykomne herre.

Än talas svearnes språk på öar och holmar
i Estland,
än klingar fädernas sång över berg och milsvida
vatten.
Runö och Nuckö och Vorms och Kors och Rågö
och Nargö,
längst i nordväst Odinsholm, de vittna om svens-
karnes kärlek
till sina fäders språk, deras tro och urgamla odling,
vittna, att ingen makt har hittills kunnat fördärva
svenskmannasinet i svenskmannabygder, och att
ej heller
sådan tid kan komma, när svensken blir tysk
eller rysse
eller vad vara må. Nej, svensk har han alltid varit,
svensk han alltid förblir Och som svensk skall
han också veta
hålla sin tro till det land, där han byggt sig går-
den och stugan.

Vikingatiden är slut sedan tusende årsvarv
tillbaka,
vikingasinet likväl ej bleknat av tidernas växling
Än äro nordmännen med, där hävdernas runa
skall täljas,
än rista Svitjods män sin blodörn i fienderyggar,
icke för trälar och guld, nej, blott för att kämpa
och offra
såsom i fordom tid sitt liv för äran och bragden.
Än äro nordmännen med i den fredliga idrottens
tävlan,
runt kring de vida hav synas blågula färgerna vaja,
långt bort i avlägsna land vila svenskar i främ-
mande mullen,
män, som gjort Sveriges namn bland främlingar
hedrat och ärat,
hedrat och ärat det mer, än de gamla vikingar
gjort det.

Så när på villsam stig en svensk råkar samman
med annan,

då knytes ännu som förr de fasta fostbrödrabanden,
svensken har funnit en svensk, och brodern har
funnit en broder,
och vad man burit i år och ej förmått lyfta från
hjärtat,
det finner avlopp igen, när fädernespråket talas,
signade målet, som mor har talat vid härden där-
hemma,
språket vi delat med Gud i barndomens gyllene
tider,
och som vi hoppas till sist skall talas till tröttnad
färdman,
när han får vila en gång från jordlivets oro och
mödor.

På vårt urgamla sätt med ett leve till Sveri-
ges ära
må i det egna hemmet svenskhetens inträde hälsas.
Starkt som ett dån av sköldarnes gny vid de
forttida tingen,
sprunget ur hjärtans djup som en gård till allas
vår moder

må det eka i salen vårt fyrfalt framburna leve!
— Här behöver icke tilläggas, att det hela
gjorde ett högtidligt och djupt intryck. Dessa
anföranden tala ett tydligt språk och ge besked
därom. Det var något extra stämningsfullt och
varmt i „allsvensk anda“.

Korkis. Här härjar den smittosamma sjukdo-
men skarlakansfeber. I flera gårdar har nästan
hela familjen insjuknat. Sjukdomen börjar med
hög feber och halsplåga. Skolan har redan stått
över en månad. Även två dödsfall ha inträffat,
däribland läraren Arvid Nyman's maka Hilda
i en ålder av 21 år. Den hedangångna sörjes
djupt av den unge änklungen med sin lilla son
jämte anhöriga.

Rickholtz. Spithamn har för en månad sedan
fått egen folkskola, där omkr. 30 barn undervisas
av lärare Johannes Dans.

Ormsö. Här förestå klockareval och nu gäl-
ler det att finna en lämplig kandidat för denna
post.

Som det är nödvändigt att en klockare även
måste hava motsvarande bildning, minst lika med
en folkskollärare i allmänhet, är det ej så lätt för
oss att finna en lämplig kandidat.

En del församlingsbor umgås även med planen att om det icke går att finna en lämplig kandidat, låta någon ung man för ändamålet genomgå en kortare kurs i Sverige eller Finland.

Klockaren Johan Lindström, som avled för 2 år sedan, hade troget tjänat församlingen i 52 år, kämpande med många ekonomiska svårigheter — ty lönen var mycket liten. Nu, när församlingen fått taga hand om kyrkoförvaltningen, tänker man även ihågkomma den avlidnes ålderstigna enka med ett årligt understöd, som sig bör. Det är rättvist och bevisar att den svenska välviljan ännu lever kvar på vår ö, fast många velat bedöma oss annorlunda

Ormsöbo.

Till alla dem, som räckt mig en hjälpsam hand,

får jag härmed säga ett hjärtligt tack. Jag är glad, att kunna göra det genom vår lilla budbärare „Kustbon“. Jag, som råkat ut för sådant elände som knappast någon annan, gläder mig mycket över att vara omgiven av så många kärleksfulla svenskar, särskilt i Reval, och jag kan blott säga tack och åter tack, och hoppas även framgent få vara i hägkomst hos mina kära svenskar både när och fjärran. Alla gåvor vare sig i mat, kläder eller penningar mottagas med största tacksamhet.

Eder av eldsvåda hemsökta medkämpe i det svenska ledet

Kristian Nyman,
Nuckö-Klottorp, Hapsal.

För den av eldsvåda hemsökta Kr. Nyman ytterligare erhållits:

av farbror Janne . . . . . Mk. 25:—
„ C. Berg . . . . . „ 10:—
Hjärtligt tack!

Kyrkoskatterna.

Med anledning av kyrkans skiljande från staten göres från vissa håll ansträngningar att folk ej måtte betala sina kyrkoskatter. Till svenskarnas heder må sägas, att de ej låtit narra sig av dessa röster. Man må hava vilken uppfattning som helst om kyrka och präst, vad församlingen förpliktat betala sin själasörjare, det skall han

även få så länge tills ny överenskommelse ingåtts. Lika förpliktande överenskommelser enskilda emellan är lika bindande är också kontrakt mellan församlingar och dess tjänare.

Observator.

Politiska nyheter.

Ställningen på våra fronter.

På vår Narvafront, varest fiendens anfall i slutet av förra veckan något minskades, har det den gångna veckan återigen pågått häftiga strider. Än vid kusten av Finska viken, än vid floden Luga och på området av Narva—Jamburgs järnväg och landsväg, än i riktningen av floderna Plüssa och Narova — i varje riktning särskilt eller ock i alla riktningar på en gång — försökte fienden med tillhjälp av sin tekniska överlägsenhet ävensom sin övervikt till antalet tränga in på våra ställningar samt genombryta vår front. Fiendens härar hade många gånger fått sträng befallning att intaga staden Narva. Kommissarierna och kommunisterna hade ansträngt sig till det yttersta för att genomföra denna plan. Enligt rödgardisters, som fallit i vår fångenskap, berättelser, skulle efter Narvas fall fred genast slutas. Rådsregeringen ville förbättra ställningen och villkoren för freden, så att fredsdelegation vore i stånd att diktera freden för vår regering. Vid fredsdelegationernas första sammanträden, då ryssarne gjorde sina första anfall, fordrade därför bolsjevikerna på Dorpatskonferensen för sin del en gränslinje, som på långt när icke överensstämde med deras egna utbasunerade läror om folkens självbestämmingsrätt. Men alla fiendens anfall mottogos av våra av eld härdade krigare med kallblodighet. Fiendens keder fingo komma så nära som till våra trådängsel, varpå de tillintetgjordes av vår träffande eld. Med varje dag ökas bolsjevikernas lik utanför våra ställningar. Men det oaktagat upprepar fienden oupphörligt än på dagen, än på natten sina stormningar. Härav kan ses, att fienden anser Narvas intagande mycket viktigt. Den 7 december lyckades fiendens 3 regementen vid byn Sasseka på isen komma över floden Narova. Med vårt motanfall kastades fienden efter en häftig strid tillbaka över floden, varvid han förlorade 60 man i fångar samt 11 kulsprutor. Bland fån-

garna funnos även 93:dje bolsjevikregementets överste och 2:dra brigadens kommissarie. Alla dessa fiendens anfall ha icke förorsakat den allra minsta förändring i vår ställning.

I Pskov- och Pytalovriktningarna var det under loppet av förra veckan eldväxling endast spanare emellan och ställvis även kanoneldväxling. Våra spanare intogo byarna Schläpkino och Tokareva samt besökte Velikajas flodmynning, varifrån de förjagade vakttruppen och medförde fångar.

I Pytalovriktningen anföll fiendens pansartåg „Stenka Rasin“ stationen Kuprovo, men tvingades av vårt pansartågs träffande eld att draga sig tillbaka till Marienhausen.

Missnöjet bland fiendens manskap är såsom förut stort. Krigsrymlingarnas antal växer, soldaterna gömma sig i skogen. Men den röda härens ledning har också härför vidtagit energiska åtgärder. Flyttningen från ett ställe till ett annat sker under sträng kontroll, varvid papperen ofta granskas. — I områden vid krigslinjen registreras allt spannmål och all hornboskap. För befolkningens räkning lämnas endast $\frac{1}{2}$ skålp. bröd pr. dag och person, allt annat rekvireras och sändes till Inre-Ryssland.

Den 16 dec. meddela rapporterna att fienden i riktningen utmed floden Narova gjort försök att komma över floden söder om bron Kriuscha, men att han tillbakaslagits av våra trupper.

Desslikes meddelas, att fienden i omkretsen av köpingen Isborsk häftigt anfallit, men överallt tillbakaslagits med förluster för honom själv.

Fredsunderhandlingarna

i Dorpat pågå. Inalles har det varit 9 sammanträden till den 16 december. Gränsfrågan har icke kunnat ordnas ännu. Däremot har en punkt angående de båda staternas diplomatiska förbindelser genom konsuler utan längre tvister med vissa gjorda ändringar av vår delegation antagits. Likaledes har en punkt ang. de båda staternas medborgares rättigheter för ryska medborgare i Estland och estniska sådana i Ryssland antagits. En del frågor ha uppskjutits, emedan Krassin rest till Pskov. Gränsfrågans lösning väntas med spänning.

Rådsregeringen är villig att göra eftergifter.

Litvinov har under samtal i London med vänstersocialistbladet „Daily Herald's“ medarbetare bland annat yttrat, att rådsregeringen för fredens uppnående vore villig att göra eftergifter och offra, emedan kriget förstör såväl levande kraft som pengar.

London, 15 dec. Reuter. Enligt meddelande av Estur vill icke England göra fred med bolsjevikerna.

Agrarlagen.

(Fortsätn. från nr. 29.)

§ 2. De för expropriering bestämda jord-egendomarna och inventarierna övergå i republiken Estlands ägo från och med dagen, då denna lag träder i laglig kraft, och ansvara för dem brukarne i egenskap av obefullmäktigade sakkörare av främmande ärenden („negotiorum gestor“, Balt. Privatl. §§ 4423—4463), tills egendomen överlämnats till Jordbruksministeriet.

II.

De med den exproprierade egendomen förenade rättigheterna och förpliktelserna.

§ 3. Alla med den exproprierade egendomen förenade rättigheter och förpliktelser övergå från dess förra ägare till republiken Estland, men förpliktelserna i den mån, som nedan i §§ 4—9 anges.

§ 4. Kreposterade köpekontrakt angående avhändade jorddelar förklaras såsom icke gällande, om de äro avslutade före den 12 juli 1917 utan lagligt „kreposteringsstillstånd“.

§ 5. Alla på den exproprierade jorden gjorda a) arrendeavtal, b) avtal angående utnyttjandet av skog och i jordens inre befintlig egendom förlora sin giltighet.

Anmärkning: Jordbruksministeriet har rättighet att förnya dessa avtal.

§ 6. Den exproprierade jorden påbördade a) sakliga servituter (Balt. Privatl. § 1103, 1864 års uppl.) förbli i sin kraft så vitt de icke förhindra jordens användning och fördelning; b) personliga servituter (§§ 1199—1250) förklaras avslutade.

**Nästa nummer av „Kustbon“
utgives i början av januari.**

§ 7. Den exproprierade jorden påbördade realförpliktelser (§§ 1297—1321 samma lag) till förmån för statliga och självstyrelseinstitutioner bliva gällande; realförpliktelser till förmån för ståndsinstitutioner, kyrkor och privata personer avskaffas.

§ 8. Köpe- och fördelningsförbud, återinlös-

ningsrätt (§ 1613 sam. lag) och familje fideikommissrättigheter (§ 2536 och föl. sam. lag) avskaffas, vidare förklaras alla lagförordningar, förpliktelser och antal, som förhindra den avhändade jordens förstatligande, användning eller fördelning såsom icke gällande.

§ 9. De av i denna lags §§ 5—8 angivna avtals och förpliktelser avslutning före terminen event. förorsakade ersättningsskyldigheter jämte fastställande av pris utredes i en motsvarande särskild lag. (Fortsättning följer).

Den 11 december avled efter en veckas svår sjukdom (skarlakausfeber) min älskade hustru

Hilda Nyman

född Lundgren i Korkis i en ålder av 21 år djupt sorjd och saknad av make, en 1/2-årig son samt många anhöriga

Nu när Julen nalkas ligga vi tvenne svenskar på Kopli sjukhus, där vi komma att fira vår Jul. Och vi vilja härmed till alla svenskar här i Estland sända en hjärtlig hälsning samt önska alla

En Glad och Fridfull Jul!

Reval, Kopli sjukhus.

Axel Andersson, Ernst Pettersson,
rikssvenskar.

Svenska barnens julfest

försiggår den 29 december 1919 kl. 7 e. m. i Barnhemmet, Lilla Arefjvegatan, 11. (Wäike Arehna uul. nr. 11)

Unga och gamla välkomna!

S. O. V.

10-arsmöte

avhålls på Nuckö prästgård den 2 jan. 1920. kl. 2 e. m.
Ingen får bli borta från detta viktiga möte.

Styrelsen

Två glada svenska modiga krigare önska

brevväxling

Emil Pettersson, Herman Biomber, Eesti I jalawäe polk, I batal., I rood, 3 rühm.

S. O. V.

avhåller söndagen den 21 dec. kl. 7 e. m. a rikstjänstemännens föreningslokal, Muntengatan 3 en

FEST jämte LOTTERI.

Programmen stå att köpa på svenska skolan, Riddaregat. 3, från och med torsdagen den 11 dec. mellan 9—1, varest även vinster för lotteriet mottagas med tacksamhet.

Alla estlandssvenskar som inkallats i krigstjänst och för närvarande vistas i Reval jämte alla frivilliga från Sverige och Svenska Finland inbjudas vänligt till en enkel

JULFEST 3:dje dag jul, d. 27 december, kl 7 e. m. å Svenska Odlingens Vänners lokal, Bredgatan 15. (Ingången från Stora Klostergatan).

Å Svenska Folkförbundets i Estland vägnar

H. Pöhl, ordförande.
N. Blees, sekreterare.

Klockaretjänsten

i Ormsö ev. lutherska St. Olai församling anslås ledig och intresserade kandidater uppmanas att anmäla sig till kyrkorådet möjligast till den 31 dec. 1919. Kandidaterna hava att samtidigt insända betyg över sin bildningsgrad, kännedom i musik och körledning

Enligt uppdrag

C. Malm,

Pastor på Ormsö.

Adr. pr. Hapsal, Estland.